

GEPLAATST DOOR:
GIELIJN BLOM
PLANOLOOG/STEDENBOUWKUNDIGE

DO 12 NOV

RUIMTE VOOR SLIMME STEDEN EN REGIO'S

Op dit moment worden onder de vlag van 'smart cities' talloze technologische experimenten uitgevoerd door coalities van steden, bedrijven en onderzoeksinstellingen. Voorbeelden hiervan zijn DigiD, zorgrobot Zora, PowerMatching City, onderdeel van een Green Deal, en het slimme 'P-route Fiets' in Utrecht.

Veel van deze experimenten hebben een sectorale insteek waarbij slimme technologie wordt toegepast om een bepaalde functie of dienst te optimaliseren. Ze kunnen ook gebruikt worden om antwoord te geven op de transitie die steden en regio's moeten doormaken ten aanzien van duurzaamheid, bereikbaarheid, leefbaarheid en kwaliteit van onze leefomgeving. Dat technologie van toenemend belang is voor onze steden en regio's en daarmee steeds zichtbaarder wordt als ruimtelijke opgave illustreer ik aan de hand van een drietal ontwikkelingen.

DE TRADITIONELE SCHEIDING TUSSEN WONEN EN WERKEN VERVAAGT

De opkomst van de decentrale economie zoals internet shoppen, het nieuwe werken en het succes van AirBnB, Indigogo en Kickstarter, leidt tot verschuiving in het ruimtegebruik van onze steden. Enerzijds is er sprake van toenemende leegstand van kantoren en winkels waardoor gaten vallen in ons stedelijk weefsel. Anderzijds ontstaan nieuwe functies zoals pick-up points en worden lege plekken gevuld met start-ups en ateliers. Daarnaast krijgt de woning veel meer betekenis dan verblijven alleen – klaslokaal, hotel, verzorgingstehuis, startup of energiecel. De traditionele legenda verkleurt en bestemmingen worden hybride van aard. Dit vraagt om een ander ruimtelijk instrumentarium dan wat we tot nu toe tot onze beschikking hebben.

AUTONOM RIJDEN GEEFT LUCHT AAN DE STAD

De opkomst van geautomatiseerd of zelfs autonoom rijden kan cruciaal worden voor de leefbaarheid van onze steden. Ten eerste kan schoon en slim vervoer de klassieke tegenstelling tussen milieuhinder en stadsontwikkeling opheffen en een zee aan ruimte ontsluiten. Daarnaast biedt de schone autonome deelauto de kans om de relatie tussen woning en parkeernorm los te laten. Dit levert twee voordelen op. Het biedt ruimte aan binnenstedelijke herontwikkeling zonder 'knellende' parkeernormen. En er ontstaat de kans om onze straten opnieuw in te richten met minder ruimte voor parkeren en meer ruimte voor bomen, speelplaatsen en stadslanbouw. Dit perspectief vraagt niet alleen begrip van mobiliteit maar vraagt ook om een visie op de stedelijke ruimte van de toekomst.

PUBLIEKE EN PRIVATE RUIMTE LOOPT STEEDS MEER IN ELKAAR OVER.

Een laatste domein waar technologie een steeds grotere rol speelt is dat van het stedelijk management en beheer. Binnen en buitenshuis worden systemen al steeds slimmer. Voorbeelden hiervan zijn verlichting, warmtenet, veiligheids- en monitoringsystemen en in de toekomst afval. ICT-netwerken zoals glasvezel, LoRa, WiFi of G4 maken de uitwisseling van informatie tussen de 'private' en 'publieke' systemen mogelijk. Hierdoor groeien publieke en private ruimte meer naar elkaar toe. Naast allerlei vraagstukken over eigendom, privacy en aansprakelijkheid biedt dit op termijn ook nieuwe kansen voor de vormgeving en inrichting van onze buitenruimte. Denk bijvoorbeeld aan slimme straatverlichting.

KRACHT VAN RUIMTELIJKE ORDENING INZETTEN OM TECHNOLOGISCHE INNOVATIE TE BENUTTEN VOOR SLIMME STEDEN EN REGIO'S

Aan de hand van deze drie ontwikkelingen wil ik aangeven dat 'smart cities' verder gaan dan slimme technologie en slimme ruimtelijke ordening. Nederland heeft een ontwerptraditie die we in dit domein te weinig inzetten.

Ontwerpend onderzoek kan de mogelijkheden en onmogelijkheden van smart cities in beeld brengen. Het kan vormgeven aan een mogelijke toekomst of toekomst en waardoor de slimme stad voorstelbaar wordt. Het maakt inzichtelijk wat de ruimtelijke kwaliteit van technologie in stad en regio kan zijn. Hierdoor levert ontwerp een bijdrage aan een broodnodig publiek debat over de rol van technologie in de toekomst.

Ook het vak zelf moet openstaan voor de nieuwe mogelijkheden die technologie biedt. Sensoring en Big Data bieden meer inzicht in het ruimtegebruik en metabolisme van onze steden. Slimme tools en gebruik van dashboards helpen om ruimtelijke scenario's te ontwikkelen en te kunnen wegen. Hierdoor wordt het beter mogelijk om de creativiteit en slimheid van burgers en bedrijven te benutten bij de vraagstukken van onze steden en regio's.

Steden in andere landen koppelen technologie nadrukkelijker aan ruimtelijke ontwikkeling dan Nederland. Kopenhagen, Barcelona en New York zijn voorbeelden waar technologie en stadsontwikkeling integraal worden ingezet. Het wordt tijd om de kracht van ruimtelijke ordening, planning en ontwerp in te zetten voor onze slimme steden en regio's van de toekomst. Laten we de experimenten als de Greendeals, Citydeals en Fieldlabs hiervoor benutten.

DEEL:

ANONIEM REAGEREN KAN NIET. LOG DAAROM EERST IN. OF REGISTREER.

REGISTREREN

of

LOG IN

0 REACTIES

MEEST RECENTE BIJDRAGEN

**BLOG: OVER DE
GRENS #1:
GRENZELOOS
RUIMTE MAKEN**
do 2 sep
door Wij Maken
Nederland

**BLOG: OVER DE
GRENS #2:
GRENZELOZE
MOBILITEIT**
do 2 sep
door Wij Maken
Nederland

**BLOG: OVER DE
GRENS #3:
GRENZELOOS
LANDSCHAP**
do 2 sep
door Wij Maken
Nederland

**DEMOCRATIE &
ENERGIE #3:
BURGERINITIATIEVEN**
wo 1 sep
door Wij Maken
Nederland

**DEMOCRATIE &
ENERGIE #2:
WINDMOLENS**
wo 1 sep
door Wij Maken
Nederland

